

CLEVELAND 3. O., MONDAY MORNING, OCTOBER 1, 1945

Ministri zaključijo danes zborovanje

MacArthur je ustavil vsako cenzuro pri časopisju

Tokio. — General MacArthur je ukazal, da se odpravi za japonsko časopisje vsaka cenzura, za radio, premikajoče slike, pošto in komunikacije. To je prvič v zgodovini, da se sme japonsko časopisje tiskati brez vladne cenzure. Obenem je MacArthur ukazal, da se odpravijo vse postave, ki so bile narejene z namenom cenzure za tiskano in govorečo besedo.

Istočasno je japonska vlada naznanila MacArthurju, da je štirj petine japonske armade doma razorožene in v civilu. Ta armada je štel 2,253,000 mož, ki je bila pripravljena braniti domačo zemljo pred invazijo. Od te armade je 1,825,000 mož že v civilu doma.

Tukaj so vzroki, zakaj armada ne pošilja vojake hitreje domov

Washington. — Mnogi pravijo, da armada vse prepočasji pošilja domov odpuščene vojake. Toda nihče teh morda ne ve, kaj vse je potreba, predno da vojak slovo armadi in vse vsede na vlak, ki ga odpelje v civilno življenje k staršem, k bratom in sestram, k ženam in izvoljenkam.

Vojak, ki se vrne iz službe onstran morja, in ki ima dovolj točk za odpust, ne more kar enostavno obesiti svoje puške na

Predno gre vojak v civil, mora dobiti sledeče stvari. Najprej mora dobiti vso plačo, ki mu jo je Stric Sam dolžan. Potem mora dobiti dobro uniformo, da ga ne bo sram, ko pride domov in se bo spet. Pittomanda, adre...

Predvsem pa mora dobiti certifikat, ki mu izkazuje, da je delno odpuščen iz armade. Šele tem certifikatom more vojaki vprašati za razne zahteve, ki mu grede kot veteranu in ta certifi-

Kalifornijska oljna

Washington. — Unija CIO naznanja, da je podpisala novo, pravilno lestvico z Wilshire Co. v Los Angelesu. Družba je podala, da bo plačala delalcem za 40 ur dela prav toliko, kolikor jim je plačevala za čisto vojne za 52 ur dela na tednu.

To pride nekako 35 centov
uro priboljška.

Ta oljna družba je ena na
večjih samostojnih podjetij
vrste v Ameriki in zaposluje
do 1.000 delavcev.

Glavni stan mirovne

organizacije v U. S. London. — Tukaj se sploš govori, da bo postavljen glav stan svetovne mirovne orga zacije združenih narodov v Z državah.

London, 1. okt. — Sinoči so zborovali zunanji ministri 5 velesil eno uro čez polnoč in prihodnja in zadnja seja bo najbrže še nočoj. Vse kaže, da bodo zasedanje končali danes, ne da bi se sporazumeli na najbolj važnih problemih, to je, da bi napravili mirovne pogodbe za balkanske države, Bolgarijo, Rumunijo in Madžarsko.

TOKIO — Včeraj so čete generala MacArthurja zaplenile 21 največjih japonskih finančnih institucij, odstavile njih uradnike ter s tem skrušili mogočno japonsko bančno silo. V 7. največjih mestih s zasegli banke, od strani Zed. držav. Ameriška delegacija je dala kot posredovalni predlog, da naj balkanske mirovne pogodbe narekujejo samo Rusija, Zed. države in Anglija, kar je bila že prej ruska zahteva, toda Amerika dostavlja, da naj bo končno veljavna miro-

WASHINGTON — Konferenca med oljnimi družbami in unijo, ki stavka pri oljni industriji, ni dosegla do večeraj še nobenih uspehov. Sejo bodo nadaljevali danes dopoldne.

LORAIN, O.—Do 100,000 naroda se je udeležilo mirovne parade ali isto gledalo večeraj popoldne. Parade se je udeležil admiral King, rodom iz Loraina, vrhovni poveljnik ameriške bojne mornarice in pa guverner Lausche. Popoldne je bila v hotelu Antlers zakuska v počast admiralu, katere se je udeležilo do 500 prominentnih oseb. Zvečer je bil v parku umetnili ogenj.

Stavka postrežbenih uslužbencev v N. Y. je bila končana

New York. — Operatorji spenjač in drugi postrežbeni delavci poslopij in apartmentov v New Yorku, katerih stavka je ohromila skoro vso trgovino v mestu, so nahali s stavko. Posredoval je guverner Dewey in obe stranki sta se zadovoljili, da se podjetniki in unija pobotaja brez nadaljnjega stavke.

Guverner Dewey bo imenoval posredovalca in obe strani sta obljubili, da bosta sprejeli njegovo priporočilo. Nato je uni-
ja ukazala delavcem, da se vr-
nejo takoj nazaj na delo.

10,000 vojakov na potu iz Japonske

Yokohama. — Tri ladje so odpeljale od tukaj proti San Franciscu 9,797 ameriških vojakov. Največ jih je od 43. divizije, pa tudi od drugih. Domov bodo dospeli v 9 do 12 dneh.

**VOJAK JE UMRL, NE VEDOČ DA JE
DOBIL PODALJŠAN DOPUST ZA 15 DNI**

V soboto zvečer je nenadoma umrl na glavnem kolodvoru v Clevelandu vojak Pfc. Alfred Friedl, star 35 let, po katerega sta prišla na njegov dom dva vojaška policista, ker se ni vrnil pravočasno z dopusta v taborišče. Vojak ni vedel, da mu je poveljstvo v tem času podaljšalo teli zbuditi. V soboto zjutraj sta pa prišla ponj dva vojaška policista, docim vsebina brzojavke še vedno ni bila znana. Šele v soboto popoldne je Western Union poklicala in povedala vsebino brzojavke, toda takrat je pa vojak nenadoma umrl v postaji.

Imel je že 98 točk za odpust za 15 dni. V soboto je brzojavna postaja obvestila vojakovo družino, da se nahaja zanj brzojavka tam. Toda vojak je spal in ga niso ho-

bil je 30 mesecev onstran morja. Ter se je udeležil s 5. armado, kjer je v Afriki in Italiji, kjer je tudi ranjen.

Pobiranje za begunce—

V fari sv. Vida bodo začeli danes pobirati denar in obleko za slovenske begunce. Priglasilo se je veliko število požrtovalnih žena, ki bodo šle od hiše od hiše v fari. Prosimo naše ljudi, da te požrtovalne žene prijazno sprejmejo ter jim darujejo po svoji moči, denar in obleko. Kot veste iz časopisja je potreba silno velika in pomoč nuja.

Kdor ima kaj obleke, ki je še porabna, naj jo prinese ali pošlje ta teden v šolo sv. Vida, ako niste tega še storili.

Sledeče žene so se priglasile, da bodo obiskale vse ceste in hiše v naši naselbin: Mrs. Mary Milavec, 1243 E. 61. St., Mrs. Mary Stanonik, 6209 Bonna, Mrs. Rose Urbančič, 1172 Norwood, Mrs. Mary Zupančič, 5326 Homer, Mrs. Rozi Skerl,

1221 E. 52 St., Mrs. Agnes Schmuck, 1249 E. 67. St., Mrs. Mary Klemenc, 1029 E. 69. St., Mrs. Frances Kovacik, 1018 E. 71 St., Mrs. Helen Mally, 1105 E. 68. St., Mrs. Mary Per, 6218 Carl, Mrs. Mary Grdina, 1062 Addison, Mrs. Marjorie Ku-

Sts. Cecilia Skrbec, 1200 E. 61. St., Mrs. Frances Baraga, 6220 Carl, Mrs. Antoinette Celesnik, 5314 Glass, Mrs. Ana Fortuna, 1093 E. 64. St., Mrs. Frances Skulj, 1105 E. 64. St., Mrs. Mirja Strajn, 4408 Oxford St.

Imena nadaljnjih pobiralk bo-
mo pribožili še jutri.

Zadnja seja na farmi—
V sredo popoldne ob treh bo
1176 E. 71 St.; po \$5.00: Mary
Pire, 1382 E. 47 St., in neime
novana

zadnja seja Euclid Rifle kluba
zunaj na prostem. Vsi člani
pa torej pridejo na Močilni-

karjevé farme, kjer bo zaključena sezona s pečenimi klobasami, kislim zeljem, pečenim krompirjem in drugimi važnimi predlogi, ki so potrebni za obstoj človeštva.

Seja Škrjančkov—
Jutri večer ob osmih bo seja Škrjančkov v SDD na Recher Ave. Starši so prošeni, da se v velikem številu udeležijo.

Gazolin ne bodo merili—
V soboto so se sestali na povabilo župana zastopniki unije in oljnih družb, da se pogovore, kaj naj se stori v očigled krize v oljni produkciji oziroma razvažanju gazolina vsled stavke. Nekateri so bili mnenja, da se vpelje zopet racioniranje gazolina. Drugi so bili za načrt kot-

Razne Veshi od
naših borcev
v službi
Strice Samra

Iz armade je bil častno odpuščen nadporočnik Stanley W. Rozic iz 1991 Addison Rd. Služil je 2 leti in 7 mesecev pri letalcih in sicer kot navigator v bombniku B-24 pri 15. zrač-

ni armadi v Italiji. Pri 27. poletu na Linc je bilo njegovo letalo močno poškodovano in je pristalo blizu Budimpeste, kjer je preživel 26 dni pri Rusih. Ponje je dospelo potem drugo ameriško letalo ter jih odpelje nazaj v Italijo.

bil Odlikovan je bil z letalsko BU, BTC, Sq. L, Shepp
svetinjó s 4 hrastovimi peresi, Field, Witehita Falls, Texas

Razne vesti od naših borcev v službi Strica Sama

A black and white illustration of three people in military uniforms. In the foreground, a man in a peaked cap looks towards the right. Behind him, a woman in a helmet looks forward, and another man in a peaked cap is partially visible in the upper left.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAČRTNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnicah: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50.
Četrt leta \$2.00
Posamezna številka 2 centa

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 2 centa.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 228 Mon., Oct. 1, 1945

Maršal Tito pa general Živković

Vrata v Jugoslavijo so še vedno tesno zaprta vsem tujim žurnalistom, če niso zaznamenovani kot stoočstotni prijatelji komunizma. Kljub temu je prodira v svet novica, da bo pri jugoslovanskih volitvah 11. novembra ena sama kandidatna lista. Njej na čelu seveda preslavljeni Tito. Na diktatorjevi listi bo tudi nekaj ljudi, ki niso komunisti. Potrebni so radi lepšega. Pred zunanjim svetom naj zakriva kot figovo pero sramoto komunistične diktature. Potrebni so za varanje naivnega zunanjega sveta. Potrebni so tudi radi tistih domačih naivnežev, ki so verovali v dobro namernost partizanov. Ves komunistični program se ne da izpeljati naenkrat, zato so še potrebni ljudje iz raznih drugih strank za vabo kalinom. Titovi nasprotniki tedaj niso postavili druge liste. Jugoslovani so imeli pravico izbirati — eno listo. Kako se voli ali izbira, kadar imaš pred seboj samo eno stvar, tega v Ameriki ne razumemo. Toda v fašističnih in komunističnih deželah so naprednejši kot Amerikanci in znajo celo to.

Jugoslovani že znajo to iz dobe kralja Aleksandra. Leta 1931 je kralj obdaroval svoje ljudstvo z novo ustavo in dovolil narodu, da se gre igrati volitve. General Živković je sestavil listo, na kateri so se svetila imena njemu vdanih. Po volivnem zakonu so tudi drugi imeli pravico postaviti liste. Toda vsi so vedeli, da je pod diktaturo to mogoče na papirju, ne pa v resnici. General je imel vse v rokah in imel vse možnosti, da kako nasprotno listo ali onemogoči že pred volitvami, ali pa na volitvah osmeši. Tedaj se je Jugoslavija naučila, kako se "voli" eno listo.

Vsi, ki so bili proti kraljevi diktaturi, so bili brez moči. Opoziciji ni ostalo drugega kot svetovati ljudstvu, naj ostane doma. Kogar so dobili, da agitira za abstinenco, so ga seveda primerno kaznovali. Vlada je imela dve metodi, da so ljudje "volili" tudi proti svoji volji in pokazali širnemu svetu, kako "ljubijo" diktaturo kralja Aleksandra. V enih krajih so šli žandarji in pa orjunaši po vaseh in povedali ljudem, da bo imel vsakdo, kdor ne bo šel volit, z njimi opravi. Voli, ali pa boš tepen! Tako so mnogi volili, ker niso hoteli imeti opravičitev žandarji. Drugod so šli plačani vladni agitatorji po vaseh in kratkomalo s silo ljudi naložili na vozove in peljali na volišča. Kjer pa so bili Živkovičevi verni bolj mirnega značaja, so si pomagali na bolj priprosten način. Pustili so ljudi na miru, pa kar zaznamovali vsakega v volivnem imeniku, da je volil, čeprav dotični ni nič vedel o tem. Kdo se bo pod diktaturo pritožil, da je storil tako neprosto voljno svojo volivno dlžnost? S silo in goljufije je Živković sijajno zmagal in svetu "dokazal," da je narod za njim.

Prav tako bo sedaj zmagal Tito. Svetu bo dopovedoval, da je narod za njim. Sto od sto oddanih glasov bo sedaj za Maršala Tita, kot je bilo pred štirinajstimi leti za generala Živkoviča.

Tako je zmagoval Hitler, tako je zmagoval Mussolini. Nič novega pod soncem.

Dobro razumemo, da opozicija proti Titovi diktaturi ni mogla vložiti druge liste. Kdor bi to poskušal, bi bil na en ali drugi način likvidiran. Če izjavi minister Titove vlade Moša Pijade, da bodo komunisti razgnali novo skupščino z vojaštvom, če bi bila proti sedanjemu režimu, potem vsak ve, kaj se pravi postaviti kandidatno listo proti maliku, ki je trenutno komunistični bog.

Prav tako ne bi bilo varno za one, ki bi si upali glasovati proti vladni. Kaj bi se, recimo, zgodilo z vasjo, ki bi pri volitvah izrazila nezaupnico sedanjemu redu? Izginila bi s površja zemlje kot jih je toliko v civilni vojski. Ko je državni tajnik Byrnes protestiral proti take vrste volitvam na Bolgarskem, tedaj se je posebno poudarjalo, da je na Bolgarskem milica, posebna vojska, v rokah komunističnega ministra notranjih zadev, ki ne bo dopustila, da bi kdo volil proti vladni. Ta domača armada da je razdeljena po vaseh in mestih in strahuje vsakogar. Ta more, kot so pisali Amerikanci, "narediti" volitve po svoji mili volji. Tako domača milica, na razpolago komunističnemu notranjemu ministru, je v Jugoslaviji — partizanstvo. To bi s terorizmom preprečilo, da bi mogla kaka opozicijska lista zbrati večje število glasov.

Računajmo tudi s tehničnimi težkočami, na katere bi naletela opozicija, ko ima vlada v rokah prav vse. Sodišča so partizanska sodišča. Upravne oblasti so partizanske. Vse odgovarja za svoja dejanja samo Tito. Naj napravi vladna stranka karkoli, vse bo pri teh oblasteh prav, in naj napravi opozicija karkoli, vse bo pri oblasteh računalo kot narobe. Ne pozabimo dalje, da v Jugoslaviji ni svobode tiska. Kako naj se brez tiska, brez časopisov, letakov, lepakov, knjižice organizira volivna borba? Kako naj se informira ljudi, kaj naj napravijo?

Razumemo tedaj, da je moralo priti do tega, da je samo ena lista za volitve. Jugoslovani sme samo Titu vpiti živijo, sicer mora molčati. Tudi v kako eventualno intervencijo demokratičnih velesil za čiste in svobodne volitve v Jugoslaviji ne verjamemo. Ne pozabimo namreč, da so se komunisti in — tisti, ki se trenutno še sončijo na soncu njih milosti, že naprej poskrbeli, da opozicija ne more nastopiti. Vse vplivnejše politične voditelje naroda so spravili s poti. Nekaj so jih obsodili na smrt, ječo ali prisilno delo, nekaj so

jih potihem likvidirali, drugi so zbežali, da si rešijo življenje. Ljudstvo je ostalo brez vsake organizacije. Res samo neoblikovana masa. Če pa bi si še kdo upal kaj ziniti ali poskušal s kakim organiziranjem, bi ga proglasili za "kolaboratorja" in bi izgubil državljanske pravice. Tisoči in tisoči so izgubili volivno pravico, češ, da so kolaboratorji. Pa niti ne vedo zakaj. Kdo odloča o tem, kdo da je kolaborator? Samo Titova "ljudska sodišča." Tožnik in sodnik je eden in isti. V takih razmerah iti na volišče pomeni res za vsakega velik riziko.

Vse tedaj kot pred štirinajstimi leti pod kraljem Aleksandrom. Enkrat je tlačil ljudsko voljo generalov, sedaj jo maršalov — škorenj.

Ne moremo si kaj, da ne bi izrazili svojega začudenja, da razni "napredni" ljudje o tem nič ne mislijo. Ali se res zdi komu, ki je resno za napredek, da more zrasti nekaj novega, nekaj človeštvu koristnega, če se ljudi ustrahuje s takimi volitvami? Pravi napredek je le tam, kjer vse ljudstvo sodeluje, ne pa tam, kjer ena stranka z oboroženo silo vsiljuje svojo misel.

Toliko se v naši dobi piše o svobodi. Tudi v Ameriki nekateri radi govore, da so celo "svobodomiselnici." Ali je kdo med njimi, ki bi resno mislil, da raste prava svoboda izpod maršalskega škornja? Tam, kjer se boje tujih žurnalistov, kjer se boje svobode tiska, kjer ni svobode zborovanja in gibanja iz kraja v kraj, tam pameten človek ne bo govoril o svobodi. In vendar je človekova osebna svoboda podlaga vsakega napredka v človeštvu.

Pišejo o demokratični Jugoslaviji. Kdo še verjame v demokracijo tam, kjer glavno vladino glasilo zapiše, da ni demokracije za vse. Brez enakosti tudi demokracije ni.

Zato je poročilo, da bodo v Jugoslaviji volitve z eno samo listo največji dokaz, da tam ni ne napredka, ne svobode, ne demokracije. Ali more kdo brez sramu govoriti o naprednosti, pa zraven zagovarjati kaj takega?

Odpri srce, odpri roke. . .

Danes ta kolona — prepisuje. Prepisuje iz lističa, "Domovina v taborišču," ki je v mesecu maju vsak dan izhajal v vetrinskem taborišču na Koroškem. V svoji 10. številki je listič prinesel nepodpisan članec pod naslovom: ZA KRIŽ IN SVOBODO. Bavi se z nekakimi spomini z bega Slovencev preko Ljubelja na Koroško. Tako se bere:

Sonce pripeka, kakor bi bili sredi poletja. Po strmih klanecih ljubelskega prelaza se pomikajo počasi in mukoma dolge vrste ljudi in voz. Prvi so dospeli do vrha in se naglani na koroško stran. Večina je še na gorenski strani. Kakor ogromna veriga se razteza ta izredni sprevod od sv. Ane na Ljubelju preko Tržiča in Križa proti Naklu. Voz za vozom. Na vozovih skromno imetjo v vrečah in zabojih, a sredi med njimi žene in otroci. Nekateri drže dojenčke v naročju.

Klanci so dolgi in strmi. Zadržanja živina se poganja v strmine. Vsa upehana obstaja. Na zaprašenem kmečkem vozu kajajo otroci. Mati — še pred nekaj dnevi ponosna gospodinja na kmečki domačiji — gleda v daljavo, kakor da bi strmela v nekaj nepoznanega in strašnega. Kakor da ne bi slišala joka svojih otrok. Voz se nagne v obcestni jarek, da se umakne koloni vojaških kamionov surovega okupatorja, ki se ne ozira na ubogo bežečo ljudstvo. Gledajo ti tuji samo na to, da rešijo svojo lastno diktatorsko kožo. Motorji težkih vozil tulijo po klanecu. Ljudi, živino in vozove zagrinjajo oblaki sivega prahu, ki se prijemlje potnih lic in sil v nos, usta in ušesa. Ob lojternicah se stiska kmečki mož, da bi ga drveči kamioni ne podrli. S skrbjo opazuje svojo upehano živino pred vozom, tu pa tam pa pobožajo njegove okoli družino na vozu in njeno skromno revščino. To je vse, kar je mogel rešiti.

Kdor je videl mater na vozu in očeta gospodarja ob konjih sredi oblakov prahu, tega svoj živ dan ne bo pozabil. In kdor se spomni nanje, pa mu srca ne stisne grenka bolečina, nima v prsih čutečega srca. Saj ni bil samo eden, na stoletine in tisoče jih je bilo, eden vreden večjega usmiljenja kot drugi. Sami kmečki ljudje, vajeni truda in znoja od zore do mraka, se upogibajo pod

težo usode, ki jih je zadel.

Kaj se je zgodilo, ljudje bežijo? Kam se zganjate v klanec?

Tam doli v dolini, tam daleč nekje, je bela hiša sredi sadnega drevja. Zadaž stoji gospodarska poslopja. Iz hleva se čuje zamolklo mukanje, v svinjaku krulijo prešči, koki se gnetejo ob hišnem pragu. Hiša je kakor izumrla. Sonce toplo boža zapuščeno kmečko domačijo, kjer je še pred nekaj dnevi kraljevala slovenska kmečka družina. Ste videli pridno gospodinjico, kako se je sredi kopice otrok vrtela po hiši in okoli nje, vedno neumno in vedno skrbna za dobro svojega doma in svojih dragih? Ste videli gospodarja, kako je s smehom na ustnicah ustavil konja, vzel malega smukavčka na voz in odpeljal na polje? Zvečer je družina pokleknila, odmolila rožni venec in spokojno legla, da se odpočije za napore naslednjega dne. . .

Sedaj ni ne gospodinjice z otroki ne gospodarja. Dom je pust in prazen, vendar lep in dober, da bi človek sedel na njegov prag in jokal. Lep in dober tako, da iz njega ni mogla premakniti njegovih stanovalcev ne tlaka pod bičem graščinskega valpta ne turško kopito. Sto in stoletja je živel tu rod za rod, gospodar in kralj na svoji zemlji in v svoji koči. Tu je gospodaril svobodno rod slovenskega kmeta, potomci onih slavnih kmetov, ki so pred mnogimi stoletji kot svobodnjaki in največji demokratje v Evropi ustoličevali na Gosposvetskem polju svoje kneze. O tem zgovorno pričajo stari spomeniki na Koroškem.

Danes je dom prazen. Gospodar poganja izmučene konje in ljubelski klanec, gospodinja pa sredi jokajočih otrok strmi v praznino v obzorju.

Zakaj vse to?

Brat po krvi in veri se je vdinjal tuji učenosti, komunizmu, ki si ga je bil izmislil sam hudič, in je vzdignil roke nad svojega brata. Val nepopisnega nasilja se je razlil po slovenski zemlji. Kdor ni za komunizem in njegove oprede, je bil zapisan najhujšemu terorju in smrti. Mirni in svobodoljubni kmečki domovi so zatrepali. Nova učenost se je glasila: Kmet nisi več na svoji zemlji svoj gospodar, temveč

hlapec komunističnega komisarja! Domačija tvojih prednikov ni več tvoja, marveč javna lastnina! Ne boš več delal in molil po dosedanjih šegi, ki je buržujska in zastarela! Delal boš po ukazih komisarjev, molil pa sploh več ne boš, ker — ni Boga. . .

In slovenski kmet — bolj prav: vodilna in odločujoča plast med kmečkim stanom — je dvignil svoj glas in oznanil svetu: NIKOLI! Mi se ne vda-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena begunccev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navajamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

(Nadaljevanje)

Iz POLHOVEGA GRADCA so sledeči:

Asič Ivan, 1902
Asič Renata, 1931
Božnar Marija, 1920
Božnar Marija, 1929
Božnar Alojzij, 1901
Božnar Franc, 1899
Božnar Janko, 1906
Božnar Pavel, 1897
Burjek Andrej, 1920
Bizjan Anton, 1901
Čepon Jože, 1929
Čepon Marija, 1922
Ambrožič Peter, 1887
Gerjol Anton, 1908
Gerjol Janez, 1904
Geradolnik Franc, 1898
Grbec Jože, 1902
Gerjol Janez, 1904
Homovec Marija, 1924
Jakomin Ivan, 1929
Jakomin Ivanka, 1923
Jakomin Marija, 1924
Jakomin Stana, 1927
Jurkovič Draga, 1921
Koprivec Janez, 1903
Končan Franc, 1911
Končan Franciška, 1920
Končan Leopold, 1917
Kozjek Franc, 1904
Kozjek Franc, 1901
Kozjek Jože, 1904
Kozjek Anton, 1911
Koprivec Jože, 1892
Kozjek Marija, 1918
Kozuh Franc, 1928
Kucler Anica, 1923
Kucler Franc, 1883
Malovrh Anton, 1908
Malovrh Janez, 1906
Mrzlikar Janez, 1904
Nartnik Franc, 1923
Nartnik Jože, 1902
Oblak Janez, 1901
Peklar Ivan, 1925
Peklar Jožef, 1909
Rihar Franc, 1897
Rihar Ivan, 1901
Setnikar Ivan, 1905
Setnikar Marija, 1922
Setnikar Janez, 1928
Smolič Anton, 1905
Šifer Franc, 1892
Šifer Jurij, 1904
Šifer Pavel, 1928
Škof Janez, 1901

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3rd, 1933 OF "AMERIŠKA DOMOVINA," published daily except Sundays and holidays in Cleveland, O., for October 1st, 1945.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid personally appeared James Debevec, who, having duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of "AMERIŠKA DOMOVINA," and that the following is to the best of his knowledge and belief a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in Section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business managers are: Editor, James Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.; Publisher, Victor Knaus, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.; Managing Editor, James Debevec; Business Manager, James Debevec.

2. That the owners are: James Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Victor Knaus, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or securities are (If there are none, so state): None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders and security holders if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholders or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting is given; and that the said two paragraphs contain statements embracing affiants full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which the stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner, and that this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 4,400.

Signed: JAMES DEBEVEC.
Subscribed and sworn to before me this 28th day of September, 1945.
(SEAL)
A. Hafner, Notary Public
My commission expires Aug. 23, 1948.

Škof Janko, 1930
Trnovec Anton, 1904
Trobec Anton, 1906
Višnar Janez, 1922
Zalaznik Francka, 1921
Zalaznik Jakob, 1889
Založnik France, 1928
Založnik France, 1896
Založnik Jernej, 1891
Zagar Marija, 1926
Jereb Jože, 1920
Koprivec Janez, 1902
Zagar Anton, 1929
Leben Avgust, 1916
Založnik Matevž, 1900

Iz RAKEKA so sledeči:

Tomc Janez, 1903
Petrič Franc, 1904
Kranjec Janez, 1907
Intihar Alojzij, 1904
Kramar Karel, 1898
Ivančič Karel, 1901
Cimperman Andrej, 1898
Petrič Justina, 1903
Petrič Daniela, 1933
Petrič Justina, 1931
Kranjec Amalija, 1919
Zakrajšek Marijeta, 1924
Zakrajšek Franciška, 1924
Bajt Julija, 1924
Bajt Emil, 1926
Vičič Joža, 1913
Debevec Jože, 1928
Drobnik Marija, 1923
Klemenc France, 1916
Korenčič Francka, 1924
Majhen Aleksander, 1907
Majhen Iva, 1908
Majhen Sanka, 1933
Majhen Ivo, 1940
Mihevc Leopold, 1906
Matičič Ciril, 1924
Modic Alojzij, 1895
Modic Slava, 1924
Modic Andrej, 1930
Modic Terezija, 1932
Novak Franc, 1909
Novak Stefan, 1921
Pupis Janez, 1904
Pupis Anton, 1905
Pupis France, 1910
Pišek Anton, 1899
Rebec Franc, 1909
Rebec Janez, 1914
Rajčević Nedeljko, 1902
Šemrl Zvonka, 1921
Šemrov Anica, 1913
Šemrov Olga, 1922
Šlajner Janez, 1922
Šlajner Jože, 1929
Turk Edvard, 1907
Klemen Jože, 1912
Ziherl Andrej, 1892
Gabrenja Jernej, 1905
Gabrenja Marija, 1903
Gabrenja Franciška, 1909
Matičič France, 1909
Držaj Herman, 1910
Medenc Franc, 1908
Epis Janez, 1904
Avsec Matevž, 1915
Baraga Alojzij, 1895
Benčina Stefanija, 1927
Gregorič Franciška, 1913
Hace Franc, 1911
Kraševac Franc, 1893
Kraševac Bernard, 1931
Kraševac Franc, 1898
Kotnik Janez, 1900
Lekšan Jožef, 1923
Mule Marija, 1903
Mule Viktor, 1929
Marinčič Terezija, 1914
Mule Marica, 1928
Marinčič Andrej, 1915

Marinčič Vencelj, 1914
Markar Ludvik, 1907
Nusie Terezija, 1907
Porok Mirko, 1917
Ravšelj Marija, 1907
Znidaršič Jelka, 1907
Znidaršič Kristina, 1907
Kotnik Janez, 1907
Razdrih Jernej, 1907
Razdrih Marija, 1907
Razdrih Jože, 1907
Razdrih Vincenc, 1907
Razdrih Jožefa, 1907
Razdrih Jernej, 1907
Mišič Matija, 1907
(Dalje prihodno)

"Še enkrat sem se šel, da bi tisto žensko tam pri sportgretu opazil, da se ne bo ustrašila, tako, meni nič tebi nič, ključ v kuhinjo. Popraskal z meksičko tako iz navade. Saj sem vselej na pragu, kadar sem hišo.

"Je ravno nekaj, se menda ni utegnula vratom. Pozdravil sem si mislil. Najbolj taka navada. Pri ne rečemo, kadar iz sena in od drugod. Ampak ker sem bil v svetu, sem se navadil. Hotel sem se malo deklicem, pa sem laški besedi, ki sem prejšnji dan od Andrejca, ki je tisto tako lepo pozdravil, globoko po sapo in in brez ovinkov z zapel:

"Bon žorno, Mica! "Bog ga daj, kaj vstali?" mi je zapele.

"Na, vso moč sem vprašanje. Pogledal bi in vidiš vidiš, da žno, da niti pri cerkentu nimajo lepšega reče, če sem že vstal. "V kakšni štali?" glas, "saj imate ta ta malih nebesih, lepo kuhinjo za zdelo, mora biti pa šele bi rad vedel? Pa krav ne vidim nikoli.

Ona pa v smeh, skoraj zlomila tam jaz ga nisem šel v šalo, ampak li, kapušo?"

"Vleče me, baba, stili, "ampak Herblen, še preveč mlečna. "Ali se misliš, cat?" sem bil hud, pravega izbrala, Herblanov, iz kjer si takih kočeval niti za klubek ne osasta."

"Najbrže takih živ dan ni slišala, bila v obraz kot nja. Pa ki sem pozdravil, da se zdelo, da imam tak obrnil sem se v trdo, ako sobo in trdo, Toliko, da nisem tako je vse vrel, tudi bil, pa sem strli, ki imam tak stri, "Menda sem ker me je nagovoril, stopil v sobo, "Kaj si slabo, se tako grdo drži, vso noč o samih njalo?"

Obrazložil sem kuhinji in tedaj je snil v smeh, da razpral. Kakšni tukaj, sem si rekel, rečeš, pa se ti zaje norci. Prej on v kuhinji, zdaj v Kot je videti, Herblen pojasnil, o čemer bomo slišali

Pisana mati

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

Posli, Tonici pa takega, kakor ga je jedla sama, vprašala: "Mama, zakaj pa ne daste tudi meni tkega kruha kakor Tonici?"

Iz teh samo po sebi nedolžnih besed je zvenelo nekaj, kar je Mlakarico v živo zadelo. Če bi ji bil kdo naravnost zaklical: "Krivična si!" ne bi je bilo hujše zaskrbelelo kakor jo je. Pa da se je upalo tako otroče pozivati njo na odgovornost! Rdečica v njenih polnih licih je potemnela in srč ji je švigal iz oči.

"Kaj, ti se predrzneš!" je zakričala in udarila deklico s pestjo preko glave, da se je opotekla in zvrnila po tleh. "Čakaj, jaz ti pokažem!" In začela jo je suvati z nogami, ne meneč se za to, kam jo zadene s čevljem. "Seme zlobno ti! Bomo videli, bom upognila tvojo samoglavnost ali ne! Še enkrat kaj takega in pretepem te, da boš imela svoj živ dan za lasti!"

Mlakarica je tako besnela, da niti zapazila ni, ko je stopil njen mož v vežo. Pogledal jo je nekako temno in vprašal z neprijaznim glasom: "Kaj je to?"

"Kaj! Prav je, da vprašaš! Tvoja hči bi me najraje preganala, ako bi mogla! Si pač napak storil, da je nisi prosil za dovoljenje, preden si me pripeljal na svoj dom! Nič ji ni prav, naj delam, kar hočem, in če dam včasih tudi svoji hčeri malo kruha, pa se vstopi prav oblastno pred me in mi očita. Za pritepenki naju ima najbrž. No, pa saj vem, odkod prihaja vse to. Tam notri le, kam se vse kuha."

In pokazala je z roko proti sobi, kjer je njegov bolehn oče čepel za pečjo. Pri tem je pomembno namrdnila z obrazom.

Mlakarju se ni ljubilo pričati se, koliko je resnice na tem, kar je trdila njegova žena. Da pretirava, je vedel. (Dalje prihodnjic)

ODPRI SRCE, ODPRI ROKE . . .

(Nadaljevanje z 2 strani)

no satanskemu nauku! Po naših žilah polje kri največjih demokratov z Gospodstva polja, v naših dušah živi ljubezen in zvestoba Bogu in njegovi Cerkvi! Nikoli ne bom uklonil prostovoljno svojega trbta komunističnemu nasilju.

"Na svoji zemlji hočem ostati svobodni gospodar. Zato sem pripravljen za te ideale, ki so hkrati ideali vseh svobodoljubnih narodov sveta, prepričani tudi najhujše. Z mano je pravica, z mano so mogočini zapadni zavezniki . . . z mano je Bog!"

Tako so izjavili in v tem smislu delali naši slovenski metjetje. ZATO danes ti naši najboljši kmečki ljudje bežijo v tujino. Do smrti so izmučeni in imajo grenko zavest, da jim bo komunistična drhal doma izropala in uničila vsakovrstno imetje, dočim sami romajo po bridki poti v temno negotovost . . . Toda vse bo spet dobro, kadar se kot svobodni gospodarji svoje zemlje spet vrnejo domov. Pregnan bo s slovenske zemlje zločinec, slovenski kmet pa bo po svoji postavi spet obdeloval svojo domaćino in častil Boga v nebesih.

Ta dan pride gotovo. V ta dan verujemo vsi, ki delimo s kmetom njegovo grenko usodo. Verujemo zato, ker verujemo v demokracijo svobodoljubnih velikih narodov. Daj Bog, da bi ta dan napočil prav kmalu!

Tako se glasi oni članek v listu "Domovina" v taborišču. Kako vam je bilo med branjem . . . ? Če vas ni "stisnila v srce grenka bolečina" kakor pričakuje sam pisavec,

PLAČILO TOČK ZA PORABLJENO MAST PODVOJENO

4 točke mesto 2 za vsak funt!

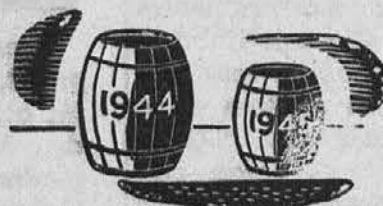
VSaka gospodinja v Ameriki, v svoji lastni kuhinji, lahko pospeši povratek večjih zalog mila in vseh stvari v mirni dobi, katere ste toliko časa čakali. To lahko storite, če shranite več porabljenih masčob . . . vsako kapljo, ki jo morete postrgati ali posneti. Nujno potrebne so ravno tako kot vedno. Torej še dalje hranite: ali boste?

Ve ameriške ženske ste napravile sijajno delo, ko ste tekom vojne hranile porabljene masčobe, toda zmagala še ni skoncata potreba. Zaloga masčob za izdelovanje mila in drugih dolgo zaželenih izdelkov so več milijonov funtov manjše leta 1945, kot pa so bile leta 1944. Zaradi tega vlada nudi štiri odmerne točke mesto dveh za vsak funt porabljene masčobe, ki jo prinesete.

Maščobe, prihranjene v vaši kuhinji, so nujno potrebne, da pomagajo izdelovati blago v mirni dobi . . . in da pride k vam . . . hitreje. Zato, ali nočete nadaljevati dobrega dela, četudi je konec vojne? Pomagali boste dopolniti svoje lastne potrebe za milo in pivlino blago, o katerem sanjate. Pomnite, vsaka kaplja porabljene masčobe je še vedno neobhodno potrebna. Hranite dalje, ali boste?

Vaše porabljene masčobe pomagajo izdelovati mirodobre izdelke, ki jih želite

S posnemanjem, precejanjem in strganjem vsake zadnje kaplje porabljene masčobe lahko povečate svoje lastne domače zaloge mila, milnih drobljančkov in praška mnogo hitreje. In ne samo milo. Temveč tudi nylon, bombaž, električne pralnice, likalnike, refrigeratorje, avtomobile in več sto drugih izdelkov v mirni dobi, na katere vsi čakamo.

KOLEDAR DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OKTOBER

6.—Little Flower Cadets ples v SND na 80. cesti.
20.—Društvo Loška dolina ples v auditoriju SND na St. Clair Ave.
21.—Prireditve Skupnih društev fare sv. Vida; ob treh popoldne v cerkveni dvorani.

tedaj napravite nekaj drugega. Vsedite se in ta članice prepisite. Iz lastne skušnjave vam povem, da vam bo vsaj prepisovanje vzbudilo ono pričakovanje "grenko bolečino" in vas nagnilo do DEJANSKEGA usmiljenja s temi nesrečnimi ljudmi.

Da se malo otresem grenkobe, puščene mi po prepisovanju gornjega članice, se ob tej priliki — dasi že malo pozno — želim pogovoriti z mojim, ki mu je ime Andrew Tomec. S tistim možem, ki je pisal oni dan IZPRED PLOTA. Izjavljam, da so mi šle najbolj k srcu njegove besede, ki so bile v dopisu tik pred koncem. Glase se takole: "Prosim uredništvo, da sprejme od moje strani mali dar pet dolarjev in jih izročijo piscu kolone: Odpri srce, odpri roke . . ."

O, da je peresnik te kolone tak — materialist!

Pet dolarjev, ki mi jih je namenil Andrew Tomec, je že precej lepa nagrada. Posebno od človeka, ki spada vse prej med "revčke Andrejčke" kot

28.—Mladinski pevski zbor škrančki v SDD na Recher Ave.

1946

JANUAR

20.—praznovanje 10 letnice obstoja pevskega zbora Slovan v SDD na Recher Ave.

med bogataše. Toda slišim za trjevali, da je na stotine in tisoče takih naročnikov Ameriške Domovine, ki poleg drugega tudi mojo kolono berejo. Kje so oni? Ali jim ne pride na misel, da nihče rad ne piše — ZASTONJ?

Če bi ne bilo greh, bi prenaradil znane besede svetega pisma in bi vprašal: En sam je pokazal hvaležnost. Kje je pa ostalih 999? Računajte, koliko bogastva bi bilo skupaj, če bi vsaj onih 999 naredilo tako kot je naredil Andrew Tomec! Računajte, kako bogat bi naenkrat postal ta neobdobja kolonar, če bi VSI bralci in VSE bralke te kolone tako naredili in naredile kot je naredil Andrew Tomec! O, potem bi kolonar res z veseljem pisal, ker bi ga ne marala misel, da morda piše — ZASTONJ!

Ja, ja, ja! Toliko pa kolonar tudi ne zasluži! Potem bi bil kar pregrdo bogat! Saj je že to grdo, da tukajle tako piše in da hoče kar izsiliti iz nas denar, denar . . . Sram ga je žihet!

Well, well, well! Samo še

nekaj vrstic preberite! Vidite, stvar je ta: Potem kolonar ne bi pisal ZASTONJ, ker bi Ameriška Domovina lahko ves tisti denar spravila za naše uboge BREZDOMCE in ga poslala v Joliet blagajniku LIGE, Mr. Zalarju, kakor je dobila naročilo, da pošlje tistih pet dolarjev, ki jih je Andrew Tomec poslal za tega kolonarja.

ALI — SE — ZDAJ — RA — ZU — ME — MO ?

Oh, oh, oh! Kaj sem pa tako žalostno pisal? Ali sem pozabil, da sem oni dan videl v Domovini poročilo iz Rock Springsa, Wyoming! Grdo bi bilo, če bi to pozabil! Tako daleč so tisti ljudje, pa so poslali tak lep dar za brezdomce, da ga menda ves OHIO ni spravil še skupaj NA EN DAN za objavo v Ameriški Domovini.

Psst! Nič zabavljati čez Ameriško Domovino in Ohio! Ali nisem oni dan videl v objavi LIGE, da je prišlo v enem samem mesecu v njeno blagajno od Ameriške Domovine — 700 dolarjev! Skoraj polovico toliko kot vsega skupaj! Saj sem vedel, saj sem kar vedel! Zato sem dejal, da ne bo napačno, če ta kolona takole malo — podžiga! Ne da bi mislil: brez tega ne bo nič! Tisto ne, ampak zmerom je dobro — malo podžiganja! In tako je zdaj celo brez Tomečevega Andrejke dokazano, da ta kolonar ne piše — ZASTONJ!

No, pa še to: Če in ako bi bili gospod svoj čas tolikokrat zapislali, če in ako, kakor zadnje čase pogosto zapisejo, če in ako, bi Jugoslovanski Obzor ne mogel tako pisati o "če in ako," kakor je pred kratkim pisal o "če in ako." — Zaplot.

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

Vaša prilika za dobro delo je tukaj
THE NATIONAL TUBE CO. V LORAINU
ima na duce del odprtih za moške—predznanje ni potrebno.

Dobra plača, čas in pol za nadurno delo. Dobri delovni pogoji. Reden predmetni in lokalni prevoz do tovarne.

Zglasite se

NATIONAL TUBE COMPANY, LORAIN, OHIO
PODRUŽNICA U. S. STEEL KORPORACIJE.

Dvojčki so

Bakičevim je štrklja prinesla dvojčka. "Ko boš prišel danes v šolo," je dejal gospod Bakič svojemu najstarejšemu sinu, "povej gospodu učitelju, kakšna sreča nas je obiskala. Videl boš, da ti jutri ne bo treba iti v šolo."

Janezek se je ves vesel vrnil iz šole. "Res očka, jutri mi ni treba iti v šolo."

"Zaenkrat sem mu povedal samo za enega otroka — drugega sem prihranil za prihodnji teden."

MALI OGLASI

Lot naprodaj

Proda se lot 40x180 čevljev na Dillewood pri Nottingham Rd. Za ceno pokličite Wickliffe 535-J. (228)

Furnezi!

Popravljamo vsake vrste Resetting \$15, čiščenje \$5 Termostat kontrola Lahka mesečna odplačila
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.
ENDicott 0487 (x)

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze na plin in premog. Popravimo vse vrste furneze. Instaliramo pihalnike in termostate Za točno postrežbo pokličite **KE 5200** 550 E. 200. St. (x)

Pohištvo naprodaj

Proda se 2 dvojni postelji, spring, modroc in omara; vse v dobrem stanju. Vprašajte na 7202 Hecker Ave. (228)

Grelec naprodaj

Proda se circulating heater na premog. Vprašajte na 3304 E. 80. St. Tel. DI 1334. (228)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENDicott 4212

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah

Na tisoče Slovencev

se je poslužilo Asthma Neffrin zdravil za naduho in dobili so olajšavo. To zdravilo dobite pri nas.

Mandel Drug

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer. Zaprta ves dan ob sredah.

Novo vodstvo!

Popravljamo pralne stroje, vacuum čistilce, električne likalnike, in druge električne predmete. Mi kupimo in prodajamo pralne stroje. Pridemo jih iskati ter jih pripeljemo na dom.
St. Clair Repair Service
7502 St. Clair Ave.
EN 7215.
(M-T-X)

Delajte v MODERNEM POSLOPU THE TELEPHONE COMPANY

potrebuje ženske za hišno znanjenje poslopij v mestu

Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zglasite se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Sprejme se takoj na delo zidarje in težake

Išče se zidarje in težake. Dobra plača. Kogar zanima, naj se zgasi na 960 E. 185 St. (x)

Ženske za čiščenje

Dnevno delo
Poln čas
Plača

Zglasite se v
Employment Office
5. nadstropje

Wm. Taylor Son & Co.
(233)

Ženska za hišno delo

Išče se žensko za hišna opravila, v starosti 20 do 40 let. Ima svojo sobo in kopalnico; 3 odrasli v družini; dobra plača; v četrtek in nedeljo popoldne je prost. Služba je na Boulevard bli. zu Superior. Pokličite RA 8249. (229)

Carpenterji

Izkušeni
Poln čas
Unijška plača

Zglasite se v
Employment Office
5. nadstropje

Wm. Taylor Son & Co.
(231)

MALI OGLASI

Pohištvo naprodaj

Naprodaj je kuhinjska peč, Frigidaire, miza, omara, postelja in modroci. Vprašajte na 3958 St. Clair Ave. (229)

Dve sobi v najem

V najem se oddata dve opremljeni sobi, ena je za dva; si lahko tudi kuhajo. Zglasite se na 1245 E. 59. St. (230)

Blagajnica naprodaj

Proda se blagajnica, varna proti ognju, mere 50x32x26. Vprašajte pri Petru Srnovršniku, 6127 St. Clair Ave., suite 1. (230)

Išče stanovanje

Zakonski par z 11 letno hčerko želi dobiti stanovanje 4 ali 5 sob s furnezom. V okolici od E. 55. St. do 79. St. Se morajo seliti kakor hitro mogoče. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče HE 1748 (233)

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

"Ti kraljevi hčeri na cellem svetu ni bilo enake. Če bi rekli, da so bili njeni lasje nitke, da so bile njene oči dva studenca s kristalno čisto vodo, v kateri je človek lahko videl, karkoli je hotel, da so bili cveti na njenih licih vtrgani v raj, kjer se je rdečil prvi rožni grm na svetu, da je njen glas spravljal človeka ob razum . . . bi povedal malo, zelo malo . . . In prihajalo je ženinov, da jih niso niti utegnili pozdravljati. In vsak teh ženinov je imel na glavi več kron, toda kraljevska hči je bila napram njim hrzla kakor led, kakor najostrejši veter, ki mi je obeval obraz, ko sem storil prvi korak v tukajšnji deželi . . . Kraljevi hčeri je z leti krasota še rasla. Ljudje že niso hoteli niti verjeti, da je človeškega rodu. Pripovedovali so si, da je to kraljica vil, ki je hotela pogledati med ljudstvo in ga spoznati, da bi se mogla odločiti, če bi ne bilo boljše, da prenese svoje kraljestvo iz zelenih hrastovih logov pod žirno nebo med vasi in mesta, med gradove in trdnjave . . . In nekoč sta prišla dva ženina . . . Eden je bil sin morskega kralja — edini sin . . . Pet morij, katerih vsako je bilo večje kakor naša zemlja, se je pokorilo lešedam starega kralja, valovi so bili njegovi posli in so kot bi mignil z očesom raznašali kraljevske zapovedi v vse kote neizmerno morske države. . . . In drugi ni imel ničesar drugega kakor na ustnicah zlato, v srcu zlato in v duši zlato . . ."

"Imel je dovolj . . . bil je neizmerno bogat . . ."

Nihče se ni zmenil, s čegavih ustnic je prišla ta opazka.

"Toda ono zlato je bilo druge vrste kakor to, iz katerega delajo zapestnice in naramke in ves ostali nakit . . . Tega zlata ni vsakdo videl, in njegove vrednosti ni znal ceniti nihče; samo kraljeva hči je razumela, kakšnega pomena je zlato v duši, zlato v srcu in zlato na ustnicah . . . Toda ženin, katerega oče je vladal peterim morjem, je bil na kraljevem dvoru neizmerno bolj dobrodo-

šel. Vsi so mu stregli, nevestin oče ga je obsopal s svojo naklonjenostjo, vse bi mu bil obljubil, dal bi mu bil celo svoje izveličanje; kako bi mu bil torej odrekel hčerino roko . . . In za drugega, z zlatom na ustnicah, v srcu in v duši, se je komaj zmenil . . . Da bi se ga znebil, ga je poslal kot poslanca v kralje, kjer vse mrgoli kač, od katerih dihanja je na več milijonov okrog vse otrovano . . . V teh krajih je gora, in na tej gori izvira studenec, o katerem pravijo, da oni, ki se iz njega napije ali okusi njegovo vodo, nikdar ne umrje . . . Neštevilno ljudi se je napotilo na mejo te dežele, in bele, nepokopane kosti pričajo do danes, da je bilo zaman njihovo delo in brez uspeha vsak njihov korak . . . Rekli mu je, če prinese čudovito vodo, proti kateri ničesar ne opravi niti smrt, da se potem lahko oglasi za hčerino roko . . . Ženin z zlatom na ustnicah, v srcu in v duši se je res odpravil na pot. In ko je njegov konj zapuščal kraljevski grad, je žalostno zarezgetal. Dvorjani so se mladeniču posmehovali, češ, kako se je vendar drznil stopiti pred kralja; biti odposlan v kačjo deželo, to je bila po njihovih besedah še najmanjša kazen; za predzreza bi si bilo treba izmisliti kaj drugega. . . . In je kraljeva hči, vsled solza po mlademu skoro oslepela; toda že takrat so rekali, da nobena reč ne usahne hitreje kakor ženske solze in da se nobena reč ne izpreminja hitreje kakor žensko obličje . . ."

"Motiš se, gospod . . . Jaz po svojih hčerah plakam še danes. . . in solze po njih mi ne usahnejo, dokler bom živel," se je naenkrat oglašila Živena, in res se je zdelo, kakor da so ji skalele oči čudne megle.

"Pripovedujem le bajko, častita gospa, nič drugega kakor bajko, kateri podobnih ste gotovo slišali že na stotine . . . Ženin z zlatom na ustnicah, v srcu in v duši je izginil iz oči in izginil iz spomna. Žva duša v kraljevskem gradu se ni spomnila nanj . . . Moral je poginiti; kdor si je kdaj upal v one kraje, se ni vrnil nikdar več. In če bi se mu bilo tudi posrečilo priti do studenca, ki kljubuje Moranni moči, bi gotovo ne bil prišel nazaj do meje . . . Kraljeva hči se je omožila, postala je soproga kraljeviča, katerega oče je vladal peterim morjem. In mladi mož je potoval v bajevne kraje po vodo življenja dalje in dalje . . . Mesec je potekel za mescem, že se je leto z letom poljubilo na lica, že je drugo stisnilo roko tretjemu, da so pokale kosti, in ko je kraljestvo, kjer je bila rojena nevesta, zazelenelo v četrti vesni, ko so nad gradovi in kočami četrtič zapeli škrlanci, je pred brano kraljevskega gradu zarezgetal konj, najprej lahko in potem kar najglasneje je mogel vdaril s kopiti ob tla in poskočil . . . "Kaj hočeš in od kod prihajaš?" . . . je vprašal gradnik jezdec ne baš prijazno, in ni mu bilo niti do tega, da bi odprl brano.

"Ali je kraljeva hči še neomogućena?" je vprašal spodaj jezdec. "Kaj te to briga! — Če nimaš tu početi nič drugega kakor izvedeti odgovor na svoje vprašanje, idi za prag naprej in vsako dete ti odgovori . . . "Slišiš, ali je kraljeva hči neomogućena? Ne vprašam brez vzroka in tudi ne jezdim tja v veter!" In nato je jezdec odrgnil z ene rame plašč, in videti je bilo, kakor da je okoli nje-

govih prsi ovitih neštevilno kač, glava poleg glave, ena strašnejša od druge . . . "Vodo življenja prinašam . . ." — "Vodo življenja prinašaš?" — "Z gore v kačji deželi . . .?" —

"Prepozno prihajaš, gospod, kraljeva hči je omožena že četrto leto in leži ta trenutek na smrtni postelji." — "In kje?" —

"V kristalnem mestu!" — Zdaj se je jezdec obrnil in izginil gradnikovim očem, kakor da se je zavlil v neviden plašč. — "Oh, jaz tepec, da ga nisem poprosil vsaj za eno kapljo, le za eno kapljo . . . Kako dolgo bi lahko živel, koliko let bi bilo lahko pridejanj k mojim dnevom!" si je očital gradnik; toda o jezdecu že ni bilo niti duha niti sluha. Kristalno mesto je bilo daleč — zelo daleč; toda jezdecu konj je bil, kakor da ima sokolje peruti. In čim bolj se je bližal mestu, tem hitrejši je bil njegov dir . . . In koderkoli je jezdit, povsodi je videl žalostne obraze, povsodi je slišal ihtenje in plakanje — in naj je vprašal kogarkoli, vsak mu je odgovoril: "Kraljica umira . . ." — "In ali ste jo ljubili?" — "Bolj kakor sami sebe . . . Take na našem prestolu ne bo nikdar — nikdar več . . ." Grem jo pozdravit . . . nesem živo vodo . . . "Gospod, pa bi imel orlova krila, da bi bil tvoj konj kakor blisk! . . ."

In ljudje so sklepali roke, molili k Bogu in v duhu blagoslavljali zdravnika, ki nese ži-

vo vodo . . . In nato je konj šele letel kot veter; niti tal se ni dotikal s nogami . . . "Pozor, gospod — za Boga — za vse svetnike . . . ta reka je brez dna . . .!" Pred jezdecem se je belila globoka, široka reka, in takoj na drugem bregu reke je

General Jonathan Wainwright, ki nam ga predstavlja gornja slika, ob prihodu v New York, kjer so ga pozdravljale silne množice ljudstva, se je vrnil iz japonskega ujetništva. Star je 62 let, v ujetništvu pa je bil 39 mesecev. Oproščen je bil po ruski armadi v Siamu, Mandžuriji.

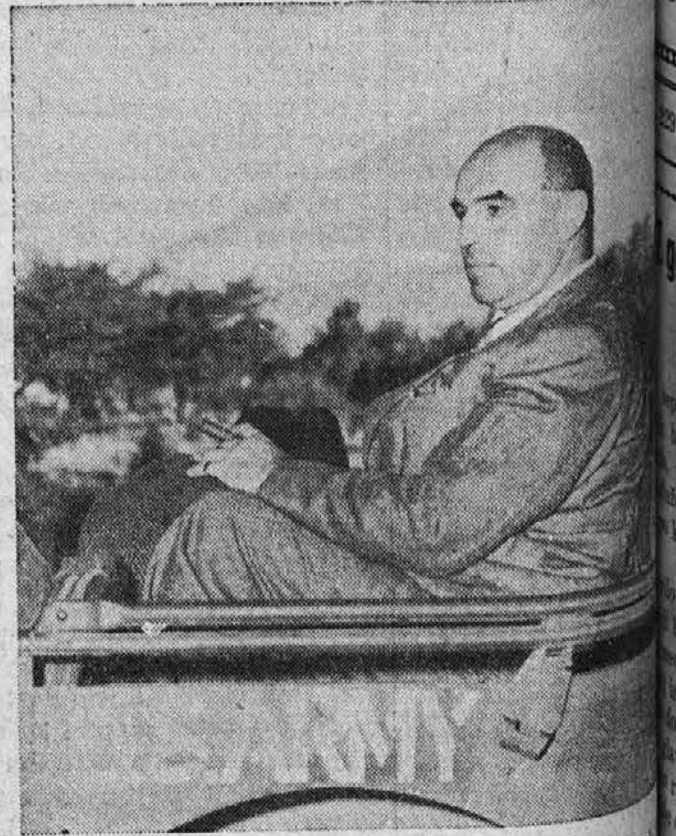
Prizor z newyorške ulice, kjer so silne množice pozdravljale generala Jonathan Wainwrighta, ko je ob povratku iz japonskega ujetništva obiskal tudi mesto New York. Ob tej priliki so bile zbrane na ulicah največje množice v zgodovini mesta. General se vozi v prvem avtu in mahaje z roko odzdravlja množici.

bilo kristalno mesto s kraljevskim gradom . . . A mostu ni bilo od te strani nobenega . . . Na vtrdbah, ki so se lesketale kakor zrcalo, so jezdec opazili takoj . . . Kačje glave na njegovih prsih so se izpreminjale v mavričnih barvah. Med gledalci je bil tudi oče umirajoče kraljice . . . "To je on — Ali prinašaš živo vodo? — Stari kralj je zaklical kar najglasneje je mogel. — "Prinašam, svitli kralj!" — "Spodbodi konja k najsilnejšemu skoku." — Jezdec je spodbodel z ostroga mi svojega konja kar najhujše je mogel, konj se je spel, da se je zdelo, kakor da hoče preskočiti reko z enega brega na drugi; toda ta hip je izginil z jezdecem v penečih se valovih. — Na gradu se je oglašil obupen krik, odprle so se brane, nekoliko mož je planilo za tonečim jezdecem v reko; toda ko so prišli na površje, ni niti eden mogel pokazati posodice, napolnjene z živo vodo iz kačje dežele. Iz reke pa se je naenkrat dvignil zlat ptič, zapel s tako čudnim glasom, zletel proti gradu, v gradu nameril k oknu, za katerim je ležala mlada kraljica že mrtvaško blede, z okna zletel v sobo, vsedel se na belo čelo pokojnice in vnovič zapel s tako čudnim glasom, izginil in nato ga ni videl nihče več. V kačjo deželo izza onega časa tudi ni prišel nihče več in živa voda, če še ni usahnila, še danes priteka iz čudovite gore.

Pot v bajne kraje je zaraščena s praproto, vetrovi so jo zasuli s peskom, in povest o živi vodi je ljudem popolnoma izginila iz spomina."

"Res, nenavadna bajka!" je spregovoril Jitruška. "Vedno

sem slišala, kako se vsa s svahto in veseljem pripovedovalec pripoveduje, in je gotovo polnoči. In ta je tako in toliko dela je v njej čenega Morani."

Varšavski rabelj. — Nacijski polkovnik Jostbert Meisinger je bil aretiran v Kawaguchi na Japonsku. Slika nam ga predstavlja sedečega v ameriškem letalu. Meisinger je poznan kot "mesar Varšave" in je bil tožbo umora nad 100,000 Judov.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA ISKRENO LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Joseph Levstik

ki je v Bogu zaspal večno spanje dne 1. oktobra 1944.

Eno leto v hladnem grobu soproga in oče že počivaš, toda v sredi našega srca, Tvoj dragi spomin vedo živi.

Tihe solze nam silijo v oči, ker Te več med nami ni, k Bogu prošnje pošiljamo, da srečen si zdaj nad zvezdami.

Žalujoči ostali:

JOHANNA LEVSTIK, soproga; VERONICA, hči.

Cleveland, O. 1. oktobra 1945.

V BLAG SPOMIN DRUGE OBLETNICE SMRTI PREDRAGEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Nick Terček

ki je po dolgi boleznit zatisnil svoje trudne oči dne 30. septembra 1943.

Čeprav dve leti sta minili odkar zatisnil si oči, pozabili Te še nismo, spomin na Tebe še živi,

Žalujoči ostali:

JOHANNA TERČEK soproga; FRANK, sin; ANNA, poročena Kovačič, hči; JEAN, sin; FRANK, zet; FRANK JR., vnuk; BEVERLY in JOANN, vnukinja.

Cleveland, O. 1. oktobra 1945.

NOVICE . . . z vsega sveta

NOVICE . . . ki jih potrebujete

NOVICE . . . ki jih dobite še sveže

NOVICE . . . popolnoma nepristranske

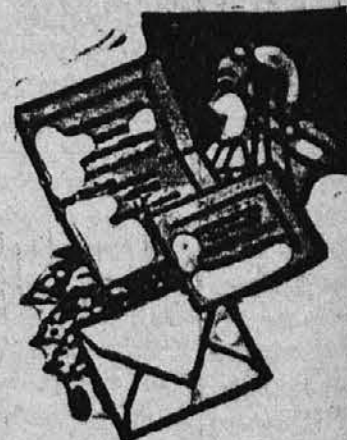
NOVICE . . . kolikor mogoče originalne

NOVICE . . . ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

ŽENINI IN NEVESTE

Naša slovenska unijaka tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON